

The image features a stylized, monochromatic illustration of a hat with a tassel, rendered in a vibrant orange-red color against a teal background. The hat has a wide brim and a small tassel hanging from the side. The overall aesthetic is modern and graphic.

Avgust **LAVRENČIČ**

Avgust Lavrenčič

december 2016

MISELNI HORIZONTI AVGUSTA LAVRENČIČA *Alenka Domjan*

Avgust Lavrenčič je ustvaril zanimive podobe časa. Ob njih si gledalec nehote zastavlja vprašanja in išče odgovore v skritih pomenih, ki vodijo v vrtnice družbeno aktualnih zgodb. Vendar umetnik s tem ni želel preložiti bremen življenja na gledalca, ampak mu je ponudil v razmislek izkušnjo pronicljivega človeka, ki je bil živo ujet v soočenje etičnih form; ki je znal v vsem svojem delu zasnovati sinteze, tako v smeri od skupnosti k posamezniku, kakor tudi od posameznika k skupnosti.

Skozi prefinjeno likovno estetiko je namreč vnesel v polje umetnosti kritičen pogled na družbo in družbeno; na (*ne*)vrednote sodobne civilizacije, ki so se ujele v slepilni privid človekovih ambicij: v »homo militansa«, »homo politicusa« in »homo tehnicusa«. Tako je z veristično naslikanimi detajli ustvaril podobe, ki skozi simbolni besednjak kličejo k uporju proti razčlovečenju, poneumljanju in zanikanju subjektivitete.

Iz njegove celovite dokumentacije razberemo, da je bilo zanj gledališče enako pomembno kot slikarstvo. Leta 1962 se je prvič, nepričakovano, srečal z gledališko scenografijo in se ji z vsem spoštovanjem posvečal polnih dvajset let. Kot scenograf je opremil točno sto predstav. Gledališče je bilo zanj neke vrste ogledalo ustvarjanja. Diskretno, a hkrati vživeto je sledil dramaturgiji vsake predstave posebej, pri čemer je njene simbolne okruške privajal v slikarsko prakso. V tem kontekstu je postala arhitektura odra - z vsemi rekviziti, maskami, kostumi, razsvetljava in igro telesa - vznemirljiva likovna študija, ki je iz gledališkega relikta prestopila v slikarsko polje. A to ga ni odmaknilo od projekcije družbene stvarnosti, ki ji je vseskozi globoko in kritično gledal v obraz, nato pa njen odsev skozi preplete osebnih asociacij postavil na višjo pomensko raven.

Tako so figure v Lavrenčičevih podobah samo lupine nekdanj bivočega in zdi se, da osvetljujejo nekaj, kar je izza njih, kar je izkustvo uma, ki se skozi aktivno voljo preobraža iz domišljije v

svet realne podobe. A prav tu, v intelektualistični igri realnosti, ki jo umetnik vodi skozi preišljeno likovno strukturo, je prevara. Z njo pretvarja fizični svet v novo vizualno dejstvo - v privid atmosfere podobe, kjer s ploskovnimi razrezi in izrezi ter z izjemno natančno strukturo oblikovne gramatike ustvari tako imenovani »simulirani kolaž«. Na ta način je preobrazil različne globinske stopnje v nove prostorske formulacije, ki v očeh gledalca preigrava iluzijo in podvajajo fikcijo. Tako so kostumi in draperije postali posmehljiv odsev svojevrstne družbenokritične predstave, ki se je globoko zarezala v miselna vodila občutljivega ustvarjalca. Da bi gledalec pristal na užitke, ki mu jih ponuja s svojimi dvoumnimi, dramsko režiranimi podobami – bitji brez lastne konsistence (*lutke, arhetipske postave ali samo njene lupine, kostumi in draperije*) in iluzionističnimi triki, se je moral odločiti za zanesljivo metodo interpretacije. Gledalca je najprej popeljal v omamo prikritih fantazijskih likov, postavljenih v brezčasno prostranstvo, v skušnjava škrlatnega kardinalskega oblačila (*slika Tekstilija, 1972*), v svet koreografrane

figure (*Poročna slika, 1980;...*) in k dominantnemu simbolu odrešenika (*slika Dirigent, 1977*). Z njimi je ustvaril čarobno predstavo človeka, ki tava med nebom in zemljo ter išče moč, da bi našel svoj razum; da bi se v naplavinah laži in duhovne izpraznjenosti dokopal do resnice in se ponovno dotaknil svoje notranje substance.

Slikarstvo Avgusta Lavrenčiča se spogleduje z nadrealizmom, vendar pretirano sklicevanje nanj bi bilo gotovo neopravičeno. Kajti njegovo slikarstvo je prestopilo prag časovne premice zgodovinskih avantgard in se usmerilo k drugačni poetiki; odmaknilo se je od sile podzavesti, značilne za klasične postulate nadrealizma in se usmerilo k idejno prečiščenim, družbeno aktualnim témam, s katerimi je reševal zapletena, včasih tudi paradoksalna razmerja do realnosti. Prav v kontekstu, kjer se prepleta fantastično z realnim, se skriva izjemnost njegove umetnosti: zlitje racionalnega z iracionalnim, kjer berljivo postane neberljivo in kjer umolkne poslednje sporočilo – resnica o človeku.

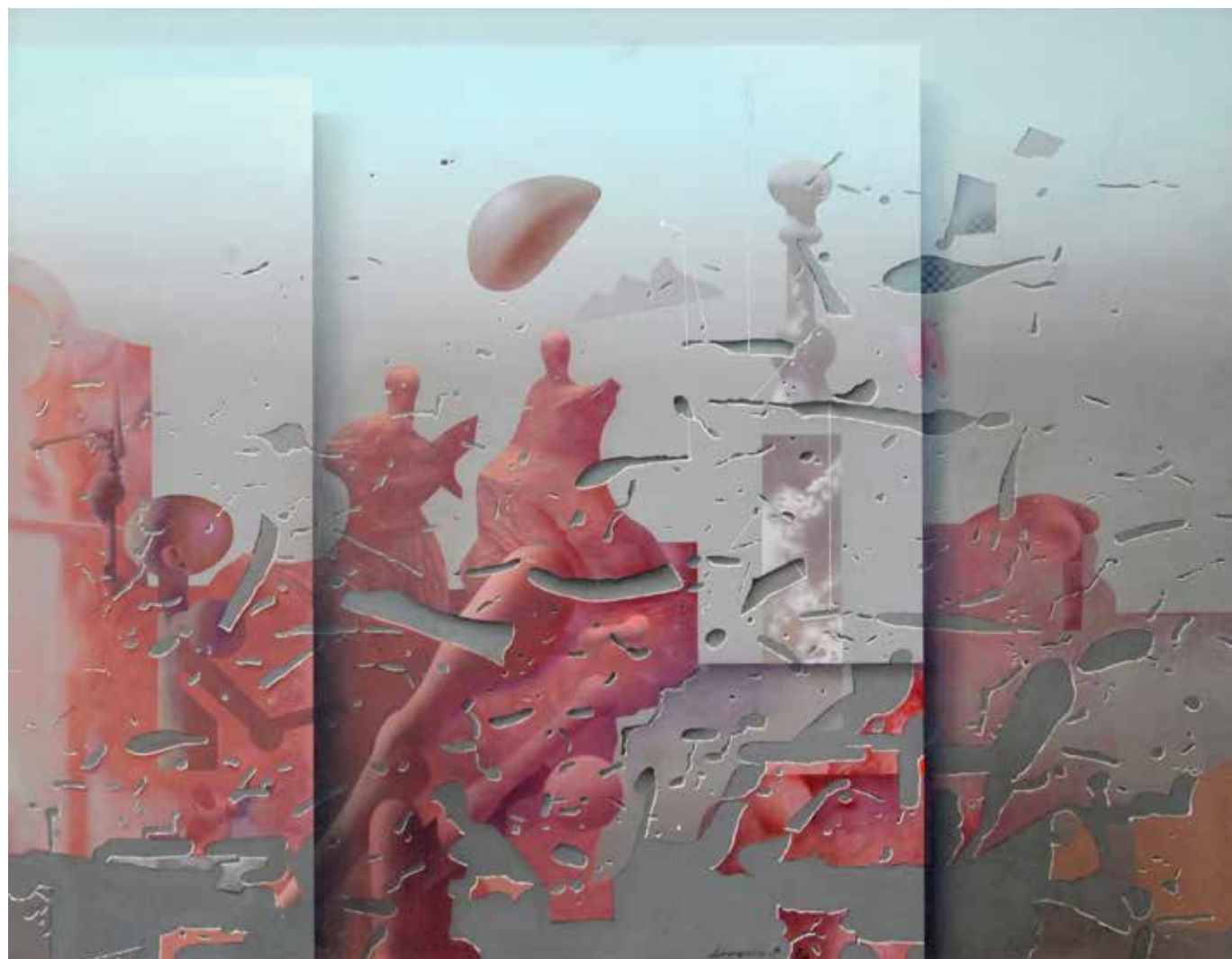
TEKSTILIJA | *olje na platnu, 1973, 146 x 114cm*

APRILSKA SLIKA | *olje na platnu, 1978, 116 x 89 cm*

KOSTUMIRANA PRAZNINA | *olje na platnu, 1972, 91 x 72 cm*

TRIPTIH | olje na platnu, 1994, 114 x 146 cm

ROZA IZ KIOSKA | mešana tehnika na platnu, 1985, 100 x 89 cm

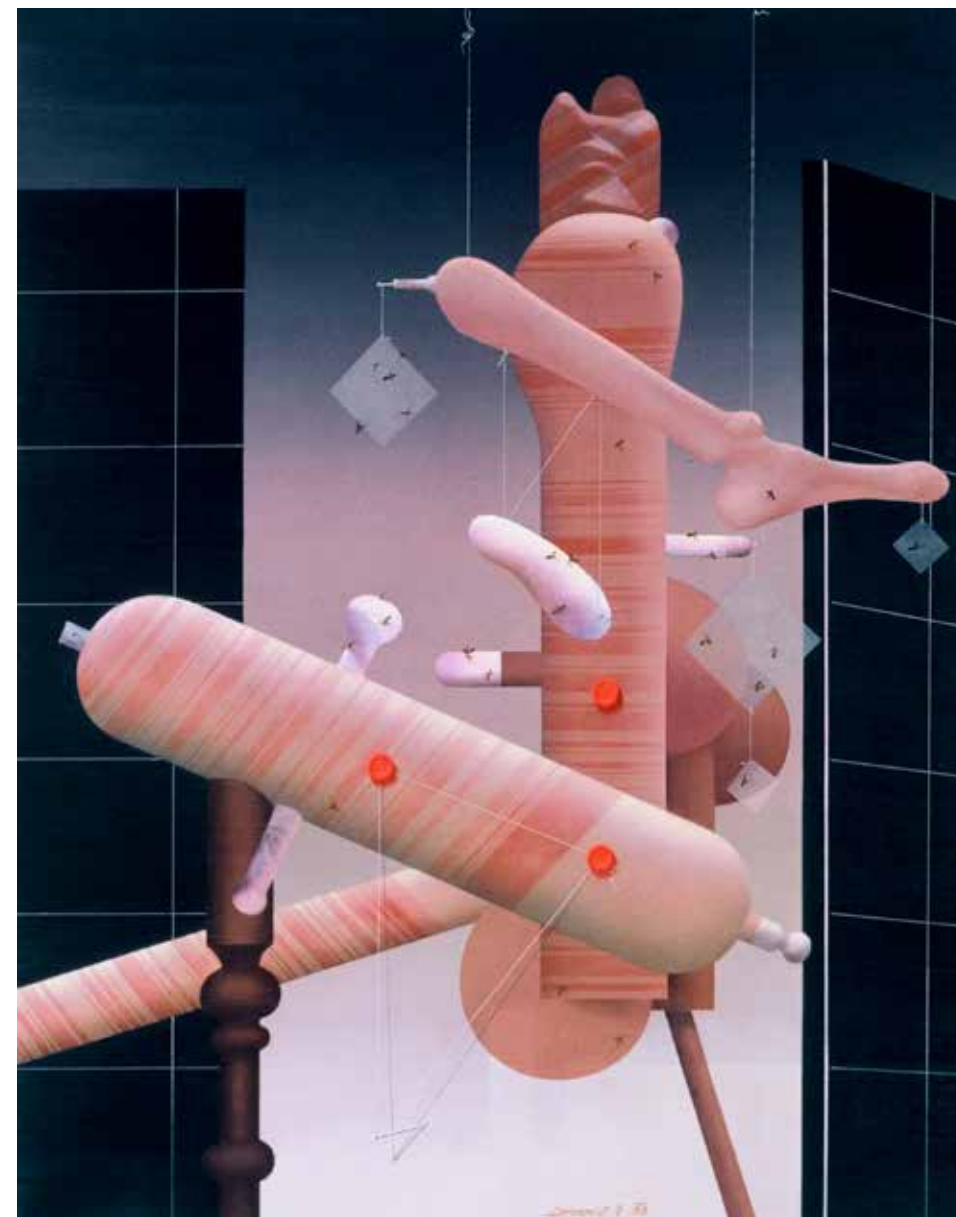
KRONOS VAR. IV | olje na platnu, 1973, 130 x 130 cm

RDEČELASKA | mešana tehnika na platnu, 1970, 65 x 65 cm

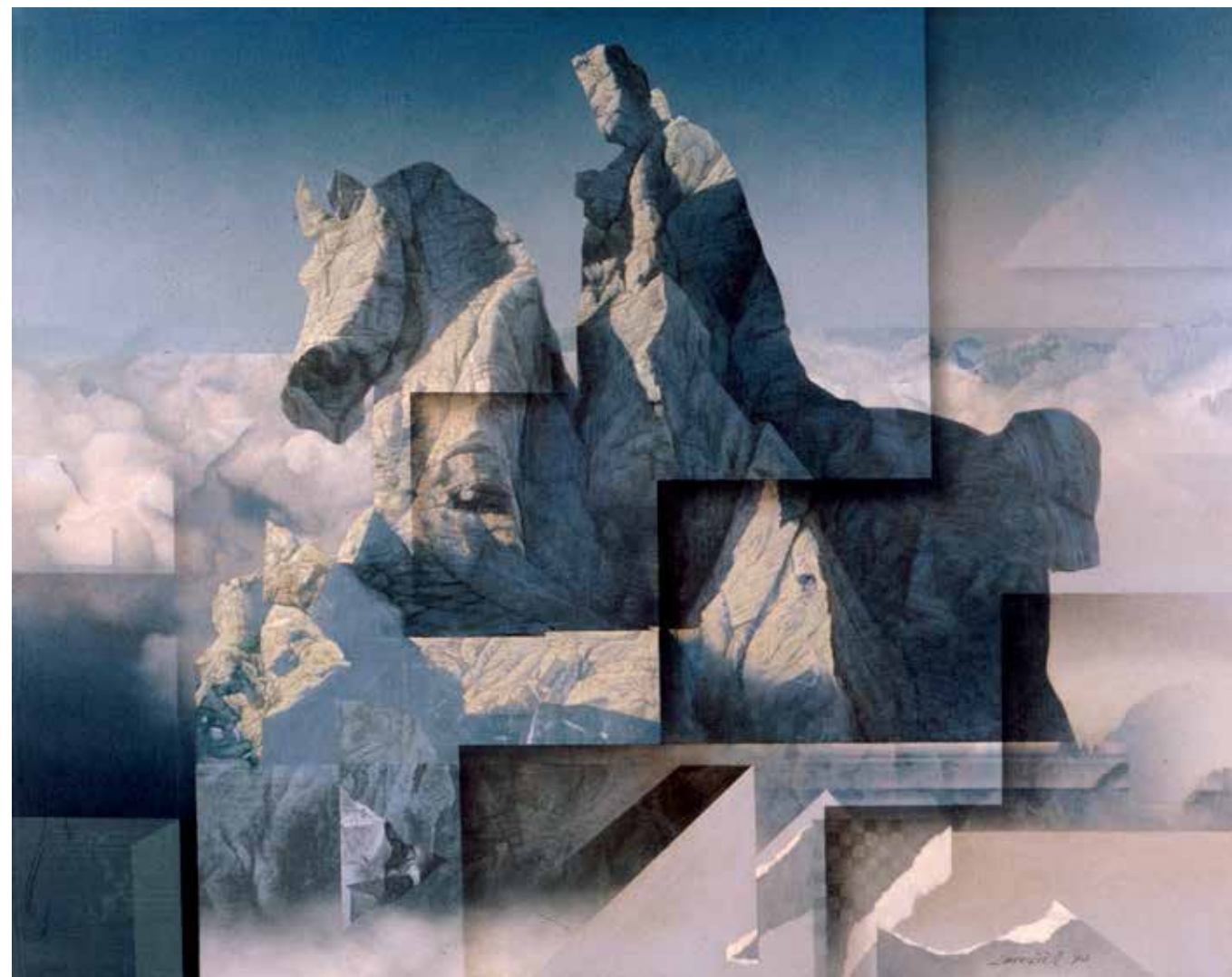
REKVIZIT (KROJAŠKA LUTKA) | mešana tehnika na platnu, 1976, 61 x 50 cm

MUHOLOVKA | mešana tehnika na platnu, 1993, 116 x 92 cm

KAPELNIK (DIRIGENT) | olje na platnu, 1971, 97 x 92 cm

APOKALIPTIK | olje na platnu, 1990, 114 x 146 cm

SEDEČA | olje na platnu, 74 x 93 cm

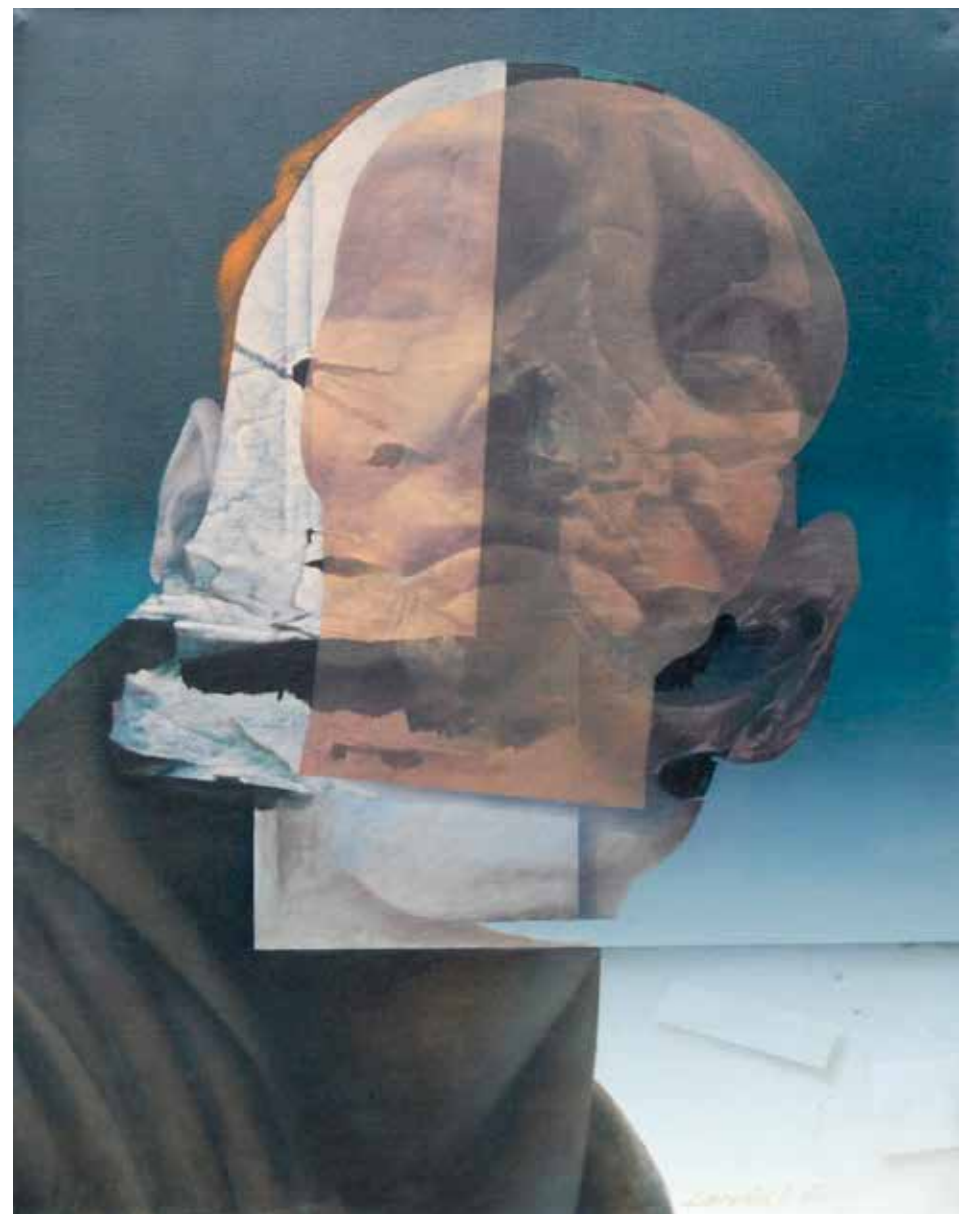
REPORTER | olje na platnu, 1968, 55 x 55 cm

JUGOVZHODNA STRAN | *olje na platnu, 1994, 100 x 136 cm*

HOMUNKULUS | *olje na platnu, 1977, 146 x 114 cm*

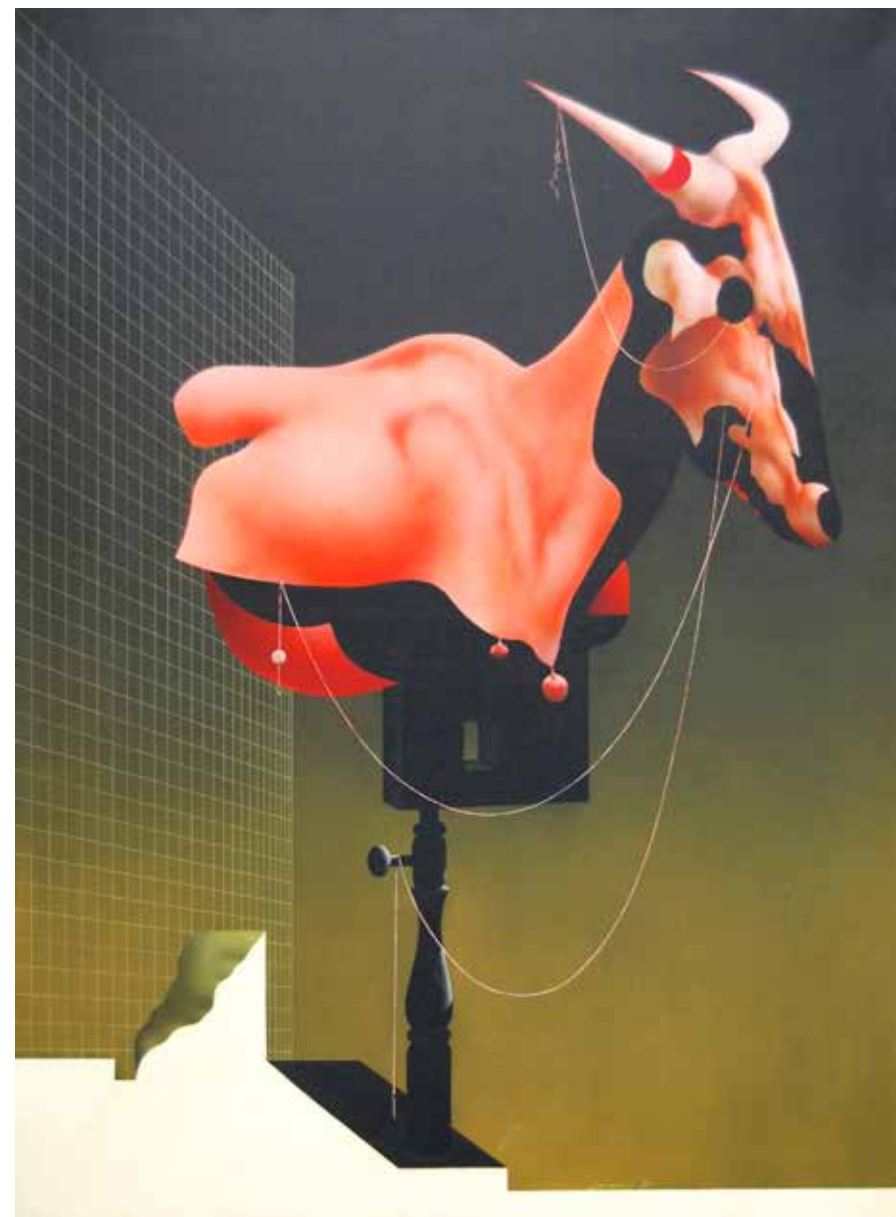
GLAVA | olje na platnu, 1992, 81 x 65 cm

GLAVA S CIGARETO | olje na lesu, 1996, 36 x 30 cm

HODAKI | olje na platnu, 1993, 130 x 97 cm

ČETVERONOŽEC II | olje na platnu, 1977, 130 x 97 cm

SAMOSTOJNE RAZSTAVE

1965

- **Likovni salon**, *Celje*
- **Delavski klub**, *Velenje*

1966

- **Galerija ZPAP-Arsenal**, *Poznan*

1971

- **Likovni salon**, *Celje*

1972

- **Koncertni atelje**, *Ljubljana*

1973

- **Razstavni salon**, *Rogaška Slatina*

1975

- **Galerija Ars**, *Ljubljana*

1977

- **Likovni salon**, *Celje*

1979

- **Kulturni center Ivan Napotnik**, *Velenje*
- **Galerija Meblo**, *Nova Gorica*
- **Razstavni salon Rotovž**, *Maribor*

1984

- **Savinov razstavni salon**, *Žalec*

1986

- **Likovni salon**, *Celje*

1988

- **Cankarjev dom**, *Ljubljana* (*Likovno delo meseca*)

1995

- **Galerija sodobne umetnosti**, *Celje*

SKUPINSKE RAZSTAVE

1959

- **Moderna galerija**, *Ljubljana*
(*razstava absolventov ljubljanske Akademije*)

1963

- **Izložbeni paviljon**, *Beograd* (*Integracija likovnih umetnosti*)

1964

- **Ljubljana** (*razstava Društva likovnih umetnikov*)

1965

- **Umetnostni paviljon**, *Slovenj Gradec*;
- **Kuenstlerhaus**, *Klagenfurt* (*Gore v podobi*)
- **Vicenca**, *Verona* (*razstava DSLU*)

1966

- **Moderna galerija**, *Ljubljana; Praga; Karlove Vary*
(*razstava DSLU*)
- **Sterijino pozorje**, *Novi Sad* (*I. mednarodni trienale gledališke scenografije in kostumografije*)
- **Moderna galerija Narodnega muzeja**, *Zadar* (*4. Plavi salon*)

1967

- **Umetnostna galerija**, *Maribor*; **Umjetnički paviljon**, *Titograd* (*razstava DSLU*)

1969

- **Likovni salon**, *Celje* (*razstava DSLU-Pododbor Celje*)
- **Umetnostni paviljon**, *Slovenj Gradec*
(*Angažirana umetnost v Jugoslaviji*)
- **Sterijino pozorje**, *Novi Sad*
(*II. Trienale gledališke scenografije in kostumografije*)

1970

- **Stockholm** (*Sodobna slovenska umetnost*)
- **Likovni salon**, *Celje* (*razstava DSLU-Pododbor Celje*)

1971

- **Likovni salon**, *Celje* (*razstava DSLU-Pododbor Celje*)

1972

- **Muzejska zbirka**, *Laško* (*Laško v očeh likovnih umetnikov*)

1973

- **Mestna galerija**, *Ljubljana; Videm* (*Intart*)

1974

- **Izložbeni paviljon**, *Beograd; Novi Sad* (*razstava DSLU*)
- **Savinov razstavni salon**, *Žalec*
(*razstava DSLU-Pododbor Celje*)

1975

- **KSC Skenderija**, *Sarajevo*
(*VI. Razstava zveze likovnih umetnikov Jugoslavije*)
- **Umetnostni paviljon Slovenj Gradec**
(*mednarodna razstava angažirane figurlike*)

1976

- **Sterijino pozorje**, *Novi Sad II. Jugoslovanska razstava Moderna galerija*, *Ljubljana* (*razstava DSLU*)

1978

- **Udine; Klagenfurt**; *Ljubljana* (*II. bienale Intart*)
- **Idrija** (*slovenski del II. bienala Intart*)

1979

- **Umetnostni paviljon Slovenj Gradec**
(*mednarodna razstava »za boljši svet«*)

1979

- **Narodni muzej**, *Titov Veles* (*razstava DSLU-Pododbor Celje*)

1980

- **Jakopičevo razstavišče**, *Ljubljana* (*razstava DSLU*)

1981

- **Likovni salon**, *Celje* (*razstava Celjski likovni umetniki*)
- **Galerija Karlovac** (*2. bienale akvarela Jugoslavije*)

1982

- **Galerijski prostor muzeja**, *Sisak*
(*razstava Celjski likovni umetniki*)

1984

- **Kulturhaus**, **Grevenbroich**; **Razstavni salon Rotovž**, *Maribor*, **Pilonova galerija**, *Ajdovščina*; **Likovni salon**, *Celje*
(*razstava Društva likovnih umetnikov Celje*)

1985

- **Sterijino pozorje**, *Novi Sad*
(*5. razstava Jugoslovanskega gledališkega plakata*)
- **Knjižnica Edvarda Kardelja**, *Celje*
(*Avgust Lavrenčič in Karel Zelenko v besedi in sliki ob 60-letnici*)
- **Hartmanns Haus**, *Grevenbroich*
(*razstava članov Društva likovnih umetnikov Celje*)
- **Likovni salon**, *Celje* (*Utrinek slovenske likovne tvornost*)

1986

- **Likovni salon**, *Celje*
(*razstava Društva likovnih umetnikov Celje*)

1988

- **Muzej revolucije**, *Celje* (*razstava »Lepši jutri«*)
- **Udine; Klagenfurt; Ljubljana** (*Intart*); **Gorenjski muzej**, *Kranj* (*Razstava »Prešernovi nagrajenci*)

1991

- **Likovni salon**, *Celje* (*razstava iz Stalne zbirke Likovnega salona ob I. Slovenskem kongresu*)

1992

- **Likovni salon**, *Celje*
(*razstava Društva likovnih umetnikov Celje*)
- **Schloss Grevenbroich**
(*Lavrenčič, Žuža, Bernard, Španzel, Muhovič, Vizjak*)

1993

- **Galerija sodobne umetnosti**, *Celje*
(*Stalna zbirka Likovnega salona Celje*)
- **Grad**, *Podsreda* (*Medij in Medij: Kozjanski slikarji v fotografskih očeh Vladke Kobal*)

NAGRADE

1966

- **III. Nagrada Plavega salona**, *Zadar*

1972

- **Borštnikova nagrada za scenografijo**, *Maribor*

1974

- **Nagrada Prešernovega sklada za likovni opus**, *Ljubljana*
- **Nagrada za scenografijo na Borštnikovem srečanju**, *Maribor*

1979

- **Red republike z bronastim vencem**, *Celje*

1980

- **Nagrada Slavka Šlandra za slikarstvo in scenografijo**, *Celje*

Avgust Lavrenčič je bil rojen 24. februarja 1925 v Rogaški Slatini. Leta 1929 se je družina preselila v Celje, kjer je obiskoval Mestno ljudsko šolo in nadaljeval šolanje na Realni gimnaziji. Risanja so ga poučevali slikarji Albert Sirk, Cvetko Ščuka in Miroslav Modic. Ob začetku vojne je bil mobiliziran v Anglijo. V Celje se je vrnil leta 1945 in naslednje leto pričel z delom v rezbarski delavnici mojstra Hohnjeca, kasneje pa kot tehnični risar v podjetju Beton. Tam so opazili njegov talent in ga spodbudili k nadaljnjemu šolanju na Srednji šoli za umetno obrt v Ljubljani. Po končani srednji šoli se je leta 1951 vpisal na Akademijo za likovno umetnost v Ljubljani, kjer je štiri leta kasneje diplomiral. Po študiju se je vrnil v Celje in do leta 1965 deloval kot likovni pedagog v Celju, Laškem in Žalcu, nato pa se je odločil za samostojni umetniški poklic (slikarstvo). Leta 1962 je za Slovensko ljudsko gledališče Celje zasnoval prvo scenografijo in odtlej do leta 1982 opremil sto gledaliških predstav v Celju, Mariboru, Ljubljani in Trstu. - Avgust Lavrenčič je bil vrsto let predsednik Društva likovnih umetnikov Slovenije – Pododbora Celje, ustanovitelj Likovnega salona Celje in eden izmed ustanoviteljev Celjskega plesnega orkestra Žabe, v katerem je tudi igral kitaro, bobne in pozavno. - Za umetniško delo je med drugim leta 1972 prejel Boršnikovo diplomo za scenografijo, leta 1974 Boršnikovo nagrado in istega leta nagrado Prešernovo sklada za likovni opus. - Lavrenčič se je redko odločal za samostojno razstavo, največkrat je sodeloval v skupinskih predstavitvah doma in v tujini. Bil je član Društva likovnih umetnikov Slovenije. Umrli je 5. julija 1996 v Celju.

AVGUST LAVRENČIČ

14. december 2016

Izdajateljica: Galerija Zala, gosposka 7, 1000 Ljubljana

Besedilo: Atenka Domjan

Fotografije: Osebni arhiv

Oblikovanje: Janžej

Tisk: Camera

Naklada: 20 izvodov

Galerija Zala, Gosposka 7, 1000 Ljubljana

www.galerijazala.com

galerija.zala@siol.net

+386 1 251 3566

